

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра теоретического и славянского литературоведения

МАСКАЛЬ
Елизавета Дмитриевна

НАРРАТИВНЫЕ СТРУКТУРЫ В ПРОЗЕ РУДОЛЬФА ЯШИКА

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат филологических наук,
доцент Е. В. Вострикова

Допущена к защите

«__» _____ 20__ г.

Зав. кафедрой теоретического и славянского литературоведения
кандидат филологических наук, доцент Т. А. Морозова

Минск, 2021

РЕФЕРАТ

Структура дипломной работы: дипломная работа состоит из введения, трех глав, заключения, списка использованных источников.

Объем: 61 страница, 46 источников.

Ключевые слова: НАРРАТОЛОГИЯ, НАРРАТОР, ТИПЫ НАРРАЦИИ, НАРРАТИВНЫЕ СТРУКТУРЫ, СЛОВАЦКАЯ ЛИТЕРАТУРА, РУДОЛЬФ ЯШИК, ВОЕННЫЙ РОМАН.

Объект исследования: романы Рудольфа Яшика «Площадь святой Альжбеты» и «Мертвые не поют».

Предмет исследования: нарративные структуры романов «Площадь святой Альжбеты» и «Мертвые не поют».

Цель исследования: проанализировать нарративные структуры в прозе Рудольфа Яшика на примере программных романов писателя «Площадь святой Альжбеты» и «Мертвые не поют».

Методы исследования: историко-литературный, культурно-литературный, структурный, биографический.

Полученные результаты и их новизна: в данной работе были изложены основные понятия нарратологической науки, мы выделили подходы к исследованию текста, на основе которых были рассмотрены романы Рудольфа Яшика «Площадь святой Альжбеты» и «Мертвые не поют». В романах данного автора нулевая фокализация, повествовательные структуры закрытые, аукториальные. В прозе Рудольфа Яшика чаще всего встречается недиегетический нарратор, по способам изображения нарратор может быть как эксплицитным (в романе «Площадь святой Альжбеты»), так и имплицитным («Мертвые не поют»). Актуальность работы обусловлена тем, что словацко-белорусские литературные связи в настоящее время еще не совсем установлены. В белорусском литературоведении исследования словацких авторов и их произведений, а также словацкого литературного процесса проводятся редко, поэтому данная работа может выступать как источник обогащения таких связей. Исследования прозы Рудольфа Яшика через призму нарратологии еще не проводились ни в словацком, ни в белорусском, ни в русском литературоведении.

Область практического применения: материалы данного исследования могут быть использованы в практике преподавания теории литературы, истории словацкой литературы, истории славянских литератур, а также для дальнейших исследований творчества Рудольфа Яшика.

РЭФЕРАТ

Структура дыпломнай працы: дыпломная праца складаецца з уводзінаў, трох глаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц.

Аб'ём: 61 старонка, 46 крыніц.

Ключавыя словы: НАРАТАЛОГІЯ, НАРАТАР, ТЫПЫ НАРАЦЫІ, НАРАТЫЎНЫЯ СТРУКТУРЫ, СЛАВАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА, РУДОЛЬФ ЯШЫК, ВАЕННЫ РАМАН.

Аб'ект даследавання: раманы Рудольфа Яшыка «Плошча святой Альжбеты» і «Мёртвыя не спяваюць».

Прадмет даследавання: наратыўныя структуры раманаў ««Плошча святой Альжбеты» і «Мёртвыя не спяваюць».

Мэта даследавання: прааналізаваць наратыўныя структуры ў прозе Рудольфа Яшыка на прыкладзе праграмных раманаў пісьменніка «Плошча святой Альжбеты» і «Мёртвыя не спяваюць».

Метады даследавання: гісторыка-літаратурны, культурна-літаратурны, структурны, біяграфічны.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: у дадзенай працы былі выкладзены асноўныя паняцці нараталагічнай навукі, мы выдзелілі падыходы да даследавання тэксту, на падставе якіх былі разгледжаны раманы Рудольфа Яшыка «Плошча святой Альжбеты» і «Мёртвыя не спяваюць». У раманах дадзенага аўтара нулявая факалізацыя, апавядальныя структуры закрытыя, аўктарыяльныя. У прозе Рудольфа Яшыка часцей за ўсё сустракаецца недыягетычны наратар, па спосабам адлюстравання наратар можа быць як экспліцытны (у рамане «Плошча святой Альжбеты»), так і імпліцытны («Мёртвыя не спяваюць»). Актуальнасць працы абумоўлена тым, што славацка-беларускія літаратурныя сувязі ў цяперашні час яшчэ не ўстаноўлены. У беларускім літаратуразнаўстве даследаванні славацкіх аўтараў і іх твораў, а таксама славацкага літаратурнага працэсу праводзяцца рэдка, таму дадзеная праца можа выступаць як крыніца ўзбагачэння такіх сувязяў. Даследаванні прозы Рудольфа Яшыка праз прызму нараталогіі яшчэ не праводзіліся ні ў славацкім, ні ў беларускім, ні ў рускім літаратуразнаўстве.

Вобласць практычнага прымянення: матэрыялы дадзенага даследавання могуць быць выкарыстаны ў практыцы выкладання тэорыі літаратуры, гісторыі славацкай літаратуры, гісторыі славянскіх літаратур, а таксама для далейшых даследаванняў творчасці Рудольфа Яшыка.

SUMMARY

The structure of the work: the work consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a list of the used sources.

Scope: 61 pages, 46 sources.

Key words: NARRATOLOGY, NARRATOR, TYPES OF NARRATION, NARRATIVE STRUCTURES, SLOVAK LITERATURE, RUDOLF JASIK, WAR NOVEL.

Object of research: novels by Rudolf Jasik "St. Elizabeth Square" and "The Dead Do Not Sing".

Subject of research: the narrative structures of the novels "St. Elizabeth Square" and "The Dead Do Not Sing".

Goal of research: to analyze the narrative structures in the prose of Rudolf Jasik using the example of the author's novels "St. Elizabeth Square" and "The Dead Do Not Sing".

Research methods: historical-literary, cultural-literary, structural, biographical.

The results obtained and their novelty: in this work, the basic concepts of narratological science were outlined, we identified approaches to the study of the text, on the basis of which the novels by Rudolf Jasik "St. Elizabeth Square" and "The Dead Do Not Sing" were considered. In the novels of this author, there is zero focalization, the narrative structures are closed, auktorial. In the prose of Rudolf Jasik, a non-diegetic narrator is most often encountered, according to the methods of depiction, the narrator can be either explicit (in the novel "Square of St. Elizabeth") or implicit ("The Dead Do Not Sing"). The relevance of the work is due to the fact that the Slovak-Belarusian literary ties are currently not yet fully established. In Belarusian literary studies, studies of Slovak authors and their works, as well as the Slovak literary process, are rarely examined, so this work can act as a source of enrichment of such connections. Research into the prose of Rudolf Jasik through the prism of narratology has not yet been conducted out in either Slovak, Belarusian, or Russian literary criticism.

Scope of practical application: the materials of this study can be used in the practice of teaching the theory of literature, the history of Slovak literature, the history of Slavic literatures, as well as for further research on the work of Rudolf Jasik.